

Regeringens proposition

2009/10:91

Förlängning av tillfälliga skatteanstånd

Prop.
2009/10:91

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 januari 2010

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en möjlighet till förlängning av anstånd enligt lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Anstånden föreslås kunna förlängas efter ansökan, dock längst till januariuppbörden 2011. De anstånd som avses är anstånd med inbetalning av anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 mars 2010.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	5
4	Bakgrund	5
5	Gällande rätt	5
6	Förlängning av tillfälliga skatteanstånd.....	7
7	Konsekvenser av förslaget.....	8
7.1	Offentligfinansiella effekter.....	8
7.2	Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	9
7.3	Effekter för företag.....	9
8	Författningskommentar.....	9
Bilaga	Förteckning över remissinstanserna	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 januari 2010	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2009/10:91

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Prop. 2009/10:91

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 17 kap. 1–7 §§ skattebetalningslagen (1997:483) bevilja anstånd med inbetalning av sådan avdragen skatt som avses i 10 kap. 17 § första stycket 3 skattebetalningslagen och sådana arbetsgivaravgifter som avses i 10 kap. 17 § första stycket 4 samma lag och som gäller redovisningsperioderna februari–december 2009.

Anståndet får beviljas för högst två redovisningsperioder och för varje period längst till motsvarande förfallodag ett år därefter.

Anståndet får beviljas för högst två redovisningsperioder och för varje period längst till motsvarande förfallodag ett år därefter. *Ett anstånd får efter ansökan förlängas, dock längst till den 17 januari 2011.*

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2010.

I denna proposition lämnas förslag till en lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Inom Finansdepartementet har utarbetats ett utkast till proposition som har remissbehandlats. Det remitterade lagförslaget är likalydande med lagförslaget i propositionen. En förteckning över remissinstanserna finns i en *bilaga* till propositionen. Remissyttrandena finns tillgängliga på Finansdepartementet (dnr Fi2010:167).

Lagrådet

Lagförslaget ger möjlighet till förlängning av anstånd och är enligt regeringens mening av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Bakgrund

Den 1 mars 2009 trädde regler om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i kraft. Reglerna hade till syfte att förbättra likviditeten för företag som på grund av den finansiella krisen i Sverige inte kan täcka sitt likviditetsbehov genom lån på den finansiella marknaden. Reglerna innebär i korthet att anstånd kan beviljas med som mest summan av den avdragna preliminära skatten och arbetsgivaravgifterna avseende två månader under 2009. Anstånd kan som längst medges till motsvarande förfallodag ett år efter den ordinarie förfallodagen.

Det finansiella läget har sedan lagen antogs förbättrats väsentligt. Kreditmarknadens funktion vad gäller tillgången till kredit för mindre företag är emellertid fortsatt svårbedömd.

Regeringen har därför tagit fram föreliggande förslag som innebär en möjlighet till förlängning av anstånden.

5 Gällande rätt

Enligt bestämmelserna i 10 kap. skattebetalningslagen (1997:483) ska arbetsgivares avdrag för betalning av de anställdas preliminära skatt samt arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt redovisas i en skattedeclaration för varje redovisningsperiod. Redovisningsperioden är en kalendermånad. Skatten för varje redovisningsperiod ska enligt 16 kap. samma lag betalas senast den 12 i månaden efter redovisningsperioden; i januari samt i vissa fall även i augusti dock senast den 17.

Bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt finns i 17 kap. skattebetalningslagen. Av intresse i detta sammanhang är bestämmelsen i 17 kap. 7 § enligt vilken Skatteverket får bevilja anstånd med inbetalning av skatt om det finns synnerliga skäl. Bestämmelsen har ett snävt tillämpningsområde och avses enligt propositionen Ett nytt system för

skattebetalningar m.m. (prop. 1996/97:100, s. 422 ff) vara tillämplig t.ex. vid betalningssvårigheter som har sin grund i sociala skäl eller andra liknande förhållanden. Avgörande för att ge anstånd enligt dessa regler bör vara att en viss tids betalningsanstånd är till fördel för både den skattskyldige och det allmänna. Det bör därför klart framgå bl.a. att betalningsanståndet inte leder till kreditförluster för det allmänna. I propositionen anges uttryckligen att särskild restriktivitet bör iakttas om anstånd söks av näringsidkare eller för betydande belopp. Huvudsyftet kan sägas vara att ge den skattskyldige ett skäligt rådrum att skaffa fram medel till betalningen, t.ex. genom att kräva kunder på betalning eller att realisera tillgångar. I dessa fall bör emellertid genom korta anståndstider, i regel högst en eller ett par månader, den skattskyldige förmås att genom andra åtgärder få till stånd en lösning på sina betalningsproblem. Det anförs även att det kan finnas större fog för att ge anstånd med belopp motsvarande den skattskyldiges egen inkomstskatt än med belopp som motsvarar t.ex. avdragen skatt.

Skatteverket har enligt lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall även möjlighet att meddela anstånd med inbetalning av skatteavdrag avseende anställdas preliminära skatt och arbetsgivaravgifter, som gäller redovisningsperioderna februari – december 2009. Ett sådant anstånd får omfatta högst två redovisningsperioder och får beviljas längst till motsvarande förfallodag ett år senare. Anståndet ska beviljas efter ansökan om inte särskilda skäl talar emot det. Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Beloppet ska då betalas senast vid den förfallodag enligt skattebetalningslagen som infaller sedan 30 dagar gått från återkallelsebeslutet.

Bestämmelser om ränta finns i 19 kap. skattebetalningslagen. Om betalning av en skattefordran inte sker i rätt tid ska kostnadsränta tas ut för tid efter den dag skatten senast skulle ha betalats. Kostnadsräntan beräknas i detta fall efter en räntesats som motsvarar basräntan (i dag 0 procent) ökad med 15 procentenheter.

När det är fråga om skatt som omfattas av anstånd och som ska betalas när anståndstiden har gått ut beräknas kostnadsränta från och med dagen efter skattens ursprungliga förfallodag till och med den dag betalning senast ska ske med anledning av anståndsbeslutet. Räntan beräknas i detta fall efter en räntesats som motsvarar basräntan.

Om ett skattebelopp inte har betalats i rätt tid ska enligt bestämmelser i 20 kap. skattebetalningslagen, om inte särskilda skäl talar emot det, fordringen lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Det samma gäller om den skattskyldige beviljats anstånd men fordringen inte betalats vid anståndstidens utgång. När det är fråga om skatt som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning beräknas kostnadsräntan efter en räntesats som motsvarar basräntan.

Utöver den vanliga räntan vid anstånd ska en anståndsavgift betalas när anstånd har beviljats enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Avgiften tas ut med 0,3 procent per påbörjad kalendermånad på beviljat anståndsbelopp fram till och med förfallomånaden. Om anståndet återkallas, ska anståndsavgiften sättas ner i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag anståndet upphör.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Regeringens förslag: Skatteverket ges möjlighet att efter ansökan förlänga tiden för anstånd enligt lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall avseende inbetalning av avdragen preliminär skatt för anställda och arbetsgivaravgifter till den 17 januari 2011.

Det remitterade förslaget: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Förslaget tillstyrks av *Konjunkturinstitutet*, *Riksgäldskontoret* och *Företagarna*. *Länsrätten i Stockholms län*, *Ekobrottsmyndigheten* och *Kronofogdemyndigheten* har inte något att erinra mot förslaget, medan *Finansinspektionen* och *Skatteverket* inte har några synpunkter på förslaget. *Svenskt Näringsliv* anför att det är olyckligt att regeringen agerat först i detta sena skede. Såväl *Svenskt Näringsliv* som *Företagarna* anför vidare att anståndsavgift inte bör påföras vid förlängning och att det är viktigt att Skatteverket informerar om reglerna för företrädaransvar i samband med att anstånden upphör. *Företagarna* menar vidare att regler bör införas så att anstånden ska betalas i flera poster, förslagsvis med hälften den 17 januari 2011 och med återstoden senast den 12 juli 2011.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna om anstånd enligt lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall infördes på grund av att finanskrisen medfört att kreditmarknaden inte fungerade normalt. Regeringen anförde i propositionen *Ökade möjligheter till skatteanstånd* (prop. 2008/09:113, s. 8) att en av de allvarligaste effekterna av finanskrisen i det korta perspektivet var att många företag fått likviditetsproblem på grund av att utlåningen från banker och andra finansinstitut inte fungerar normalt. Med hänsyn till den mycket allvarliga likviditetssituation som delar av det svenska näringslivet befann sig i fanns det enligt regeringens mening anledning att överväga extraordinära åtgärder. Åtgärderna skulle syfta till att i möjligaste mån hjälpa företag som i grunden är sunda och livskraftiga men som på grund av bristfälligt fungerande långgivning hade svårt att hantera de uppkomna likviditetsproblemen. Vid utgången av november 2009 uppgick de tillfälliga anstånden till sammanlagt 5,1 miljarder kronor fördelat på 4 340 företag.

Förhållandena på de finansiella marknaderna håller på att normaliseras. Läget på kreditmarknaden är dock fortfarande svårbedömt, inte minst när det gäller tillgången till kredit för mindre företag. Det finns därför en risk för att flera som har fått anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall saknar tillgång till en normalt fungerande kreditmarknad för att kunna finansiera inbetalning av de anståndsbelopp som börjar förfalla till betalning från och med mars månad 2010. Enligt regeringens bedömning finns det därför anledning att förlänga den möjliga anståndstiden året ut, eller till den redovisningsperiod som förfaller till betalning den 17 januari 2011.

Regeringen vill betona att detta ställningstagande inte innebär att regeringen frångår sin inställning att näringslivet i ett normalläge ska låna på marknadens villkor. Även i en lågkonjunktur bör åtgärder från

statens sida i syfte att förstärka företags likviditet knappast komma i fråga om kreditmarknaden fungerar normalt. Regeringen anser dock, särskilt med tanke på att läget på kreditmarknaden fortfarande är svårbedömt, att det är viktigt att åtgärden inte avvecklas för tidigt.

Regeringen noterar att de föreslagna reglerna ger utrymme för att återbetala anståndsbeloppet tidigare än den 17 januari 2011, och att det nu inte finns grundad anledning att anta annat än att kreditmarknaden vid denna tidpunkt har återgått till det normala. Det finns därför ingen anledning att som *Företagarna* föreslår införa en senare återbetalningstidpunkt för delar av anstånden. Det finns inte heller någon anledning att införa ett system som skulle konkurrera med den ordinarie kreditmarknaden med väsentligt lägre ränta, som föreslås av *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv*. Att enbart ränta enligt skattebetalningslagen (1997:483), som för närvarande är 0, skulle tas ut skulle snarare riskera att motverka att kreditmarknaden återgår till det normala.

Regeringen delar bedömningen att det är viktigt att Skatteverket har en fungerande information om reglerna om ställföreträदारansvar. I vilken utsträckning redan befintlig information kan behöva utvecklas är dock en uppgift för verket att ta ställning till.

Förslaget medför ett tillägg i 1 § andra stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

7 Konsekvenser av förslaget

7.1 Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella kostnaden för att förlänga anstånden bestäms främst av hur stora uppbördsförluster som uppstår under förlängningen. En bedömning av dessa har gjorts utifrån statistik över uppbördsförlusterna under 2009. Till detta kommer att det uppstår en positiv offentligfinansiell effekt av att anståndsavgiften är högre än statens lånekostnader. Effekten av uppbördsförlusterna är dock större och sammantaget beräknas en förlängning av anstånden medföra en offentligfinansiell nettokostnad på 100 miljoner kronor.

Förlängningen av tiden för anstånd påverkar statsskulden och statens lånebehov under den period förlängningen ges. Budgetsaldot försvagas 2010 men förstärks 2011. Det finansiella sparandet påverkas inte av själva förlängningen av anstånden. Däremot påverkas det finansiella sparandet av intäkter och utgifter, som räntor och uppbördsförluster, vilka uppstår till följd av förlängningen av anstånden.

Åtgärden är av tillfällig karaktär för att möta de speciella problem som uppkommit på kreditmarknaden. Kostnaden är därför av engångskaraktär.

Skatteverket

Skatteverkets kostnader för handläggning av ansökningar (beräknat på 10 500 ansökningar), besvarandet av frågor, efterarbete i form av bevakning av att anstånden hävs samt eventuella justeringar av anståndsavgiften beräknas till 2,23 miljoner kronor. Till det kommer kostnader för att informera om reglerna, såväl till de berörda skattebetalarna som till den egna personalen. Verkets kostnader kan därför totalt beräknas uppgå till cirka 3 miljoner kronor. Den beräknade kostnaden är så begränsad att den får bekostas inom ramen för givet anslag.

De allmänna förvaltningsdomstolarna

Regeringen anförde i prop. 2008/09:113 att bestämmelserna var utformade på ett sådant sätt att de kunde antas leda till få överklaganden. Regeringen gjorde vidare den bedömningen att det främst torde vara bestämmelsen att anstånd beviljas endast om inte särskilda skäl talar emot det som kan leda till att Skatteverkets beslut överklagas. De eventuella merkostnader som detta skulle kunna medföra för de allmänna förvaltningsdomstolarna bedömdes vara så begränsade att de kunde bekostas inom ramen för givet anslag. Den nu föreslagna möjligheten till förlängning av anstånden föranleder ingen annan bedömning.

7.3 Effekter för företag

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist och saknar möjlighet till finansiering på den ordinarie kreditmarknaden. Genom att anstånd beviljas underlättas företagandet för såväl stora som små företag.

8 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

1 §

Den föreslagna ändringen innebär att en ny mening läggs till i *andra stycket* som medför en möjlighet att förlänga anstånden till den 17 januari 2011.

En prövning av en ansökan om förlängt anstånd innefattar att Skatteverket ska göra motsvarande bedömning som vid den ursprungliga anståndsansökan. Det innebär att ett anstånd ska förlängas om inte särskilda skäl talar mot anstånd (2 §). Vidare kan den skattskyldige naturligtvis själv välja att söka ytterligare anstånd med endast en del av det ursprungliga anståndet. Av 3 § framgår att den skattskyldige innan

ansåndet har löpt ut kan begära att ansåndet ska återkallas. Att Prop. 2009/10:91
kostnadsränta enligt skattebetalningslagen (1997:483) och ansåndavgift
ska betalas även för den förlängda tiden framgår av 4 respektive 5 §. Det
medför en kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill
årsränta om 5,3 procent vid nuvarande basränta.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2009/10:91
Bilaga

Efter remiss har följande lämnat yttrande över utkast till regeringens proposition Förlängning av skatteanstånd: Ekobrottsmyndigheten, Länsrätten i Stockholms län, Riksgäldskontoret, Finansinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Konjunkturinstitutet, Företagarna, Svenskt Näringsliv.

Följande har avstått från att yttra sig: Sveriges Riksbank, Regelrådet, Svenska Bankföreningen.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 januari 2010

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Olofsson, Odell, Bildt, Husmark Pehrsson, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Krantz

Föredragande: statsrådet Borg

Regeringen beslutar proposition 2009/10:91 Förlängning av tillfälliga skatteanstånd.